

Yttrande till betänkandet värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften (SOU 2023:18)

Dnr RUN-00389-2023

Förslag till beslut

Regionala utvecklingsnämnden godkänner yttrandet

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten vill göra inspel till betänkandet *värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften*. Norrbotten kommer att få Europas största vindkraftspark. Den byggs i Markbygden i Piteå kommun. Den är Europas största landbaserade vindkraftspark. Den första etappen med ca 300 vindkraftverk färdigställs under året. Fullt utbyggd år 2025 kommer parken uppskattningsvis att innehålla 700–800 vindkraftverk. Vindkraftsparken kommer fullt utbyggd att producera 10–12 TWh vilket motsvarar ca 6–8 procent av Sveriges totala elproduktion. Den totala investeringsvolymen uppgår till ca 60 miljarder SEK.

För de regioner och kommuner som har tagit ansvar för att bygga ut vindkraftverken och har tagit ansvaret för utbyggnaden, blir det föreslagna systemet kring kompensering ett svek. Vi frågar oss, vem eller vilka som kommer att vilja ”gå före” oavsett område, om resultatet blir att man missgynnas i slutändan? Region Norrbotten vill göra följande inspel till betänkandet.

- Att ersättning för vindkraftsetableringar är en nödvändighet och vi förväntar oss att ersättningen gäller både befintliga och nya vindkraftverk och blir på samma nivå som tillkommande vindkraftverk.

Ärendet

Bakgrund

Ersättning för vindkraftsetableringar är en nödvändighet och att ersättningen gäller både befintliga och nya vindkraftverk.

En förutsättning för att den gröna omställningen ska lyckas är att incitamenten och legitimiteten för nyttjande av naturresurser stärks på lokal och regional nivå. Detta kan ske genom att en större del av avkastningen stannar kvar lokalt och regionalt.

Förutsättningar att tillstyrka en fortsatt utbyggnad och förlänga tillstånd för vindkraftverken skulle avsevärt förbättras om regioner och kommuner och berörda platser skulle få en rimlig ekonomisk ersättning för de intrång som vindkraftverken innebär. Ett framtida kompensatoriskt system bör säkra en skälig kompensation och betydligt högre ersättning till de som närmast berörs av vindkraftsutbyggnaden, vilket skulle ge både stabilitet över tid och likvärdighet mellan ny och befintliga vindkraftverk.

Många medborgare och kommuner säger idag nej till bland annat utbyggnad av vindkraftverken på grund av att man inte får någon ekonomisk ersättning för försämringarna i livsmiljön.

I Norrbotten vill vi fortsatt vara världsledande i den gröna omställningen ur flera perspektiv. Vi ser att en skyndsam översyn av ersättningssystemet för vindkraftverk är en avgörande faktor för en ökad grön elproduktion i linje med de mål som finns nationellt. Norrbotten ser fram emot att framgent vara en samtalspart i framtagandet av ett nytt ersättningssystem.

Hållbarhetsintegrering

Vindkraften är en viktig förutsättningsskapande del för den gröna omställningen i Norrbotten och Sverige, och utgör det snabbaste och mest kostnads-effektiva sättet att producera mer hållbar grön energi. Den gröna energin och i synnerhet grön el är helt avgörande för de etableringar och omställningar som aviserats i Norrbotten och för att minska klimatpåverkan. Vindkraften påverkar vår landskapsbild, natur och boendemiljöer. Det är av stor vikt att hänsyn tas till både natur, djur och människor. Dialoger och genomgripande miljökonsekvensanalyser fordras inför uppförande. En del av lösningen är att uppnå en social acceptans för den påverkan som vindkraftsverk och parker har. Genom ekonomiska incitament och kompensatoriska åtgärder bedöms den social acceptansen att öka för vindkraften.

Beslutsunderlag:

- **Bilaga 1** Yttrande till betänkandet *värdet av vinden - Kompensation, incitament och planering för hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften* (SOU 2023:18) – ert diarienummer KN2023/03016

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör
Funktionsbrevlåda Utveckla Norrbotten
Regeringskansliet